

Рецензия

По конкурс за заемане на академична длъжност “Доцент”, професионално направление 4.4 Науки за земята; научна специалност „География-географски информационни системи и картография“, обявен в ДВ, бр. 56/30.06.2023 г. Софийски университет „Св. Климент Охридски“ Геолого-географски факултет

Кандидат: гл. ас. д-р Евгения Евгениева Сарафова

Член на научно жури: проф. д-р Стоян Недков, Национален институт по геофизика, геодезия и география - БАН

По обявения конкурс за доцент като единствен кандидат участва гл. ас. Евгения Евгениева Сарафова от катедра “Картография и ГИС” на Геолого-географски факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“. По процедурата са спазени всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Кратка биографична справка за кандидата

Евгения Сарафова е родена през 1986 г., завършила е Геолого-географски факултет на СУ “Св. Климент Охридски” през 2009 г. със степен магистър. От 2015 г. работи последователно като асистент и главен асистент в катедра “Картография и ГИС” на Геолого-географски факултет. През 2016 е защитила докторска степен по специалност *„Дистанционни изследвания на земята и планетите“* с дисертационен труд на тема *„Моделиране на екотуристическия потенциал с използване на спътникови изображения и ГИС“* в ИКИТ-БАН. Работила е в Есри България. Съосновател е на географски образователен портал Географ.БГ и секретар на УС на СНЦ Български географски фестивал. Участвала е в редица обществени инициативи свързани с обучение и комуникация в науката, за които е получила награди като Национална награда „За жените в науката“ през 2019, номинация за „Жена на годината“ в категория „Интернет“ и др. Има участие като автор или съавтор в 19 научни публикации, 17 научно популярни статии две научно-популярни книги, учебници, учебни пособия и множество картографски продукти. Основната научна дейност на Евгения Сарафова е в областта на дистанционните изследвания на земята чрез използване на спътникови

изображения в различни сфери на дейност с фокус върху опасните явления и качеството на градската среда.

Изпълнение на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност Доцент

Кандидатката е представила авторска справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 5 на ЗРАСРБ и правилника за приложение на ЗРАСРБ в СУ „Св. Климент Охридски“, които се разпределят по следния начин:

Група показатели „А“ - 50 т. (при необходим минимум от 50т.)

Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" на тема: *„Моделиране на екотуристическия потенциал с използване на спътникови изображения и ГИС“*.

Група показатели „В“ 100 т. (при необходим минимум 100т.)

Хабилитационен труд - монография на тема: *„Beyond the Map: Exploring the Boundaries of Communication in Contemporary Cartography & Data Visualization. Insights from the Bulgarian Perspective“*. Издателство: „Pixel Company EOOD“ 2023 г. ISBN 978-619-91426-4-6.

Група показатели „Г“ 276 т. (при необходим минимум 200т.)

Категория Г7, четири броя научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 126 т.

Категория Г8, 10 броя публикации в нереперирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове – 150 т.

Група показатели Д, 70 т. (при необходим минимум 50т.).

Категория Д10, цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни (Scopus, Web of Science) с научна информация или в монографии и колективни томове – 45 т. пет броя публикации цитирани в седем литературни източника. В две от цитиращите публикации (1. Nikolova, 2022 и Stoycheva and Geneletti 2023) автори от тези публикации са съавтори в цитираните публикации (М. Николова в Nedkov et al. 2022 и В. Стойчева в Nedkov et al 2022). Следователно тези цитирания се явяват автоцитирания и не би трябвало да се признаят за цитирания на Е. Сарафова. Така точките в тази категория стават 35.

Категория Д11, Цитирания в монографии и колективни толове с научно рецензиране – 3 т. една публикация цитирана в един литературен източник.

Категория Д12, цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране – 22 т. Шест броя публикации цитирани в девет литературни източника.

С направената корекция в категория Д11 общия брой на точките които признавам за доказани е 60, което не променя заключението, че е покрит минималния праг от 50т. в тази категория.

Научно-изследователска дейност

За участие в конкурса кандидатката е представила 15 научни публикации, от които една попада в „категория 3“ от националните изисквания като хабилитационен труд-монография, четири в „категория 4“ от националните изисквания за реферирани и индексирани издания в световноизвестни бази данни (Web of Sciences и Scopus), десет в „категория 8“ за научни публикации в нереферирани издания с научно рецензиране, от които седем в научни списания и три в сборници от научни конференции. Публикациите обект на рецензиране се разпределят както следва: седем са на български език, осем на английски език; десет публикувани в Български и пет в международни издания; девет са самостоятелни, две в съавторство като водещ автор и четири като съавтор.

В група показатели „А“ е представен дисертационния труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ с който се покриват необходимите критерии в тази група.

В група показатели „В“ е представена самостоятелна монография на тема „Beyond the Map: Exploring the Boundaries of Communication in Contemporary Cartography & Data Visualization. Insights from the Bulgarian Perspective“. В нея е събрана и систематизирана голямо количество информация за историята на картографията, методите за картографска визуализация, качеството на картографските данни, дизайна на картографските продукти и перспективите за развитие на това направление. Картографските методи са развити е светлината на световните практики, с което се прави важна стъпка към осъвременяването на картографската методология в нашата страна.

Останалите публикации попадат в група показатели „Г“. Четири от тях са в категория Г7, за издания реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. В три от тях (2, 3 и 4) същността на работата на кандидатката се

състои в приложение за продукти от програма „Коперник“ в научни и образователни дейности. Развитието на тази програма през последните години е изключително интензивно и уменията за подбор и прилагане на нейните продукти се превръщат във все по-ценна експертиза. В това отношение подходите за оценка на качеството на тези данни за целите на изследването на рискови процеси (3) и приложението им за моделиране на определени екосистемни услуги (4) имат съществен принос за развитието на ГИС-базираните средства за оценка. Разработката за интеграция на пространствено и бизнес моделиране, чрез използване на ГИС и спътникови данни в комбинация за разработване на бизнес модел (5) представлява надграждане върху направеното в дисертационния труд на кандидатката. За съжаление това е единствената ѝ разработка в тази перспективна област и показва една обща слабост на научната ѝ система за неефективно използване на докторантските работи.

Публикациите в категория Г7 покриват широк диапазон от тематики и типове публикационни материали. В част от тях се третират въпроси свързани с методите за тематично картографиране в контекста на визуализацията на геопространствени данни и визуална комуникация (7, 12), което е свързано и с образователната дейност на кандидатката като основен преподавател по картография в катедра Картография и ГИС. Друга част е посветена на теми свързани с качеството на околната среда в градски условия по отношение на градския топлинен остров (9) и замърсяването с фини прахови частици (10). Важно място в публикационна ѝ активност заемат и образователната тематика и комуникацията в науката. Развитието на предприемачески умения в студентите (8) изграждането на устойчиви модели за комуникационна функционалност и образователна ефективност (13) и търсенето на синергия между образование бизнес и наука (14) са актуални и полезни теми с потенциал да допринесат за развитието на географското образование в страната.

Като цяло може да се каже, че научната продукция на Е. Сарафова покрива минималните критерии за позицията по обявения конкурс, но предвид потенциала ѝ както в количествено така и в качествено отношение може да се желае доста повече.

Научни и приложни приноси

Приносите в публикациите са обобщени в представената справка в три групи: 1) Научно приноси; 2) Научно-приложни приноси; 3) Педагогически. В първата група са посочени четири приноса, като първите два касаят теоретико-методологични аспекти свързани с развитието и състоянието картографията като наука и осъвременяването на разбиранията за нея сред българската географска общност. Третият и четвъртият се

отнасят до приложението на данни от дистанционни изследвания (основно сателитни изображения и техните производни) за оценка на качеството на околната среда в градски условия и във връзка със състоянието на екосистемите. Начинът по който са формулирани обаче не дава добра представа за тяхната същност. Вместо констатации от типа на „извършен е анализ“ и „изготвени са оценки“ в справката с приносите би трябвало да се наблегне новото знание или методика с която авторът им допринася за развитието на съответното научно направление.

Във втората група са представени три приноса всеки от които се отличава със своята специфика. Първият е свързан с приложението на отворени данни от програма „Коперник“ в различни практически дейности. Тук според мен са най-съществените приносни елементи на кандидатката и съответно това е областта в която тя има на-сериозна експертиза. В разработките ѝ убедително се доказва ползата и практическата приложимост на информацията от тази програма, но при формулировките отново се акцентира на продуктите, но не става много ясно какъв е приносния им характер. Например, за приноса в публикация 3 се казва че са предложени възможности за приложение на отворени данни за разработване на общински и областни планове за защита от бедствия и аварии, но се пропуска същностния според мен научен елемент в смисъл на разработения подход за оценка на качеството на данните във връзка с въпросните приложения. Вторият принос касае възможностите за интеграция на пространствени данни в канава за бизнес модели. Третият принос се отнася до комуникацията на научната информация. Това е един много важен аспект от научната работа, който определено има голяма нужда от развитие и тук приносът на Е. Сарафова е безспорен.

В третата група са педагогическите приноси на кандидата. Приемам ги за сведение тъй като според формалните изисквания на ЗРАС кандидатът трябва да представи „справка за оригинални научни приноси“.

Критични бележки и препоръки

Представеният монографичен труд „Beyond the Map: Exploring the Boundaries of Communication in Contemporary Cartography & Data Visualization има повече образователен отколкото научен характер. Разработката има своите достойнства свързани със систематизацията и обобщението на специализирана картографска информация и интерпретацията ѝ в светлината на съвременните достижения в това научно направление. Без съмнение тя ще бъде от много голяма полза за студентите изучаващи тази дисциплина. Приемам я с определени резерви за научна монография

най-вече поради липсата на ясни критерии за разграничаване на научна монография от университетски учебник.

Повечето от статиите са написани на добър научен стил и показват добре овладени умения за представяне на научното съдържание на английски език. Има какво да се желае обаче по отношение на научните приноси в тях дискусиата по отношение на връзката им с актуалните научни тенденции в света. На базата на наблюденията ми за потенциала, който Е. Сарафова притежава си позволявам да препоръчам в бъдещата си научна работа да се съсредоточи върху по-малко но по-задълбочени изследвания чрез, които да може да постигне резултати подходящи за публикуване в международни научни списания с импакт фактор. Това ще допринесе както за нейното професионално израстване, така и за издигане на авторитета на Българската географска наука.

Заклучение

Анализът на научно-изследователската дейност показват, че кандидатката има натрупан научен и научно-практически материал, демонстриран в представените публикации. Представените материали по конкурса доказват компетентността ѝ в областта на научната специалност по обявения конкурс. Познавам лично Евгения Сарафова като всеотдаен университетски преподавател и ентузиазизиран популяризатор на науката. Въпреки изказаните критични бележки, считам че тя има сериозен научен потенциал и нейното хабилиране ще бъде от полза за развитието на Геолого-географски факултет. Ще гласувам **за** това Евгения Евгениева Сарафова да заеме академичната длъжност „Доцент” в СУ „Св. Климент Охридски“ по професионалното направление на обявения конкурс.

София
06.11.2023 г.

Автор на рецензията:

(проф. д-р. С. Недков)